

Inhoud

Voorwoord / 10

Gebruikte afkortingen / 13

Hoofdstuk 1   Inleiding op de waarschuwingsplicht van de aannemer / 15

- 1.1   Inleiding / 15
- 1.2   De regeling van de waarschuwingsplicht / 16
  - 1.2.1   De regeling in de wet / 16
  - 1.2.2   De regeling van de UAV 2012 (1989) / 17
  - 1.2.3   De AVAF 2016 (2009, 1999, 1990) / 18
  - 1.2.4   De AVA 2013 (1992) / 18
  - 1.2.5   De UAV-GC 2005 / 18

Hoofdstuk 2   Rechtspraak inzake de toerekening van ontwerp aan opdrachtgever of aan aannemer / 21

- 2.1   Aan wie moet het ontwerp worden toegerekend? / 21
- 2.2   Ontwerp (gedeeltelijk) aan opdrachtgever toegerekend / 21
- 2.3   Ontwerp (gedeeltelijk) afkomstig van of toegerekend aan aannemer / 27

Hoofdstuk 3   Rechtspraak inzake de waarschuwingsplicht aannemer (ontwerp/informatie afkomstig van opdrachtgever) / 39

- 3.1   Algemene rechtspraak / 40
  - 3.1.1   Algemene onderwerpen / 40
  - 3.1.2   Marginale toetsing / 46
  - 3.1.3   Subjectief criterium deskundigheid / 51
  - 3.1.4   Relevantie deskundigheid aan de zijde van de opdrachtgever / 53
- 3.2   De vraag of zich in casu een waarschuwingsplicht voordeed/bewijs van de waarschuwing / 56
- 3.3   Aan waarschuwing te stellen eisen / 61
  - 3.3.1   Op welke wijze moet worden gewaarschuwd? / 61
  - 3.3.2   Waarschuwing moet uitdrukkelijk en gemotiveerd zijn / 62
  - 3.3.3   Geschrift (niet) vereist / 66
  - 3.3.4   Relevantie van het moment van waarschuwen / 68
  - 3.3.5   Aan wie de waarschuwing te richten? / 73

3.4	Geen waarschuwingsplicht omdat aannemer niet of minder deskundig is of mocht afgaan op deskundige zijdens opdrachtgever / 74
3.4.1	Aannemer niet deskundig / 74
3.4.2	Aannemer onvoldoende deskundig / 76
3.4.3	Aannemer minder deskundig dan directie/opdrachtgever / 78
3.4.4	Aannemer mocht afgaan op deskundigheid van opdrachtgevers adviseur / 79
3.5	Wel waarschuwingsplicht omdat aannemer deskundig is / 85
3.5.1	Aannemer is deskundig(er) / 85
3.5.2	Aannemer had zich door deskundigen moeten laten informeren / 97
3.5.3	Ontwerp afkomstig van een ondeskundige / 99
3.6	De constructie als criterium voor de waarschuwingsplicht: geen waarschuwingsplicht / 99
3.6.1	Bewuste keuze; risico ingecalculeerd / 99
3.6.2	Niet gangbare constructie / 107
3.6.3	Bouwfysische tekortkomingen / 109
3.6.4	Voorgescreven constructie niet zonder meer fout / 110
3.6.5	Voorgescreven constructie functioneel ongeschikt / 119
3.6.6	Voorgescreven bouwstoffen / 119
3.7	De constructie als criterium voor de waarschuwingsplicht: wel waarschuwingsplicht / 121
3.7.1	Ernstige/kennelijke fout / 121
3.7.2	Onvolledigheid van bestek, of tekening of opdracht / 124
3.7.3	Vervangende constructie / 126
3.7.4	Stand van de wetenschap / 126
3.7.5	Voorgescreven bouwstoffen / 127
3.8	Overige gevallen / 127
3.8.1	Geen waarschuwingsplicht / 127
3.8.2	Wel waarschuwingsplicht / 144
3.8.3	Waarschuwingsplicht ontwerpende aannemer voor keuze opdrachtgever / 159
3.9	Gevolgen van het voldoen aan de waarschuwingsplicht / 160
3.9.1	Opdrachtgever geeft gevolg aan waarschuwing / 160
3.9.2	Directie of opdrachtgever slaat waarschuwing in de wind / 161
3.9.3	Mag de aannemer weigeren de voorgeschreven constructie uit te voeren? / 164
3.10	Gevolgen van het niet voldoen aan de waarschuwingsplicht / 166
3.10.1	Aansprakelijkheid van de aannemer/sowieso-kosten / 166
3.10.2	Gedeelde aansprakelijkheid; inleiding / 174
3.10.3	Gedeelde aansprakelijkheid in verband met eigen schuld opdrachtgever (foute ontwerpkeuzen; kennis aan zijde opdrachtgever) / 175
	Jurisprudentieregister / 185

Voorwoord

Zoals reeds in het Voorwoord bij Deel 13 is aangekondigd, is dit Deel gewijd aan de verantwoordelijkheid voor de toegepaste constructie. Wanneer de aannemer de constructie zelf heeft bepaald, is hij daarvoor bijna steeds verantwoordelijk. Heeft daarentegen de opdrachtgever de aannemer de constructie voorgeschreven, dan draagt de opdrachtgever daarvoor de verantwoordelijkheid. Een belangrijke uitzondering op deze regel is de zgn. waarschuwingsplicht van de aannemer. Welke de omstandigheden zijn die met betrekking tot deze waarschuwingsplicht een rol spelen, wordt met gebruik van ruim voorhanden zijnde jurisprudentie uitvoerig uiteengezet.

Ook dit Deel is in nauwe samenwerking met mevr. mr. A.A. Boot, advocate te Amsterdam, en onder de kritische begeleiding van mr. D.E. van Werven, medewerker bij het Instituut voor Bouwrecht, tot stand gekomen.

Het gelijktijdig verschijnende Deel 15 is voor een deel gewijd aan een vraagstuk dat in juridisch opzicht veel lijkt op de verantwoordelijkheid voor de toegepaste constructie, nl. de verantwoordelijkheid voor al dan niet door de opdrachtgever voorgeschreven bouwstoffen of leveranciers.¹

Wassenaar, juli 1992
M.A. van Wijngaarden

Voorwoord mr. L.C. van den Berg

De Serie Bouw- en Aanbestedingsrecht biedt al meer dan 30 jaar zowel inzicht als overzicht in en over de relevante regelingen en rechtspraak. Daarmee vormt de Serie een centraal en noodzakelijk onderdeel van iedere bouwrechtelijke bibliotheek. Dit deel van de Serie Bouw- en Aanbestedingsrecht is gewijd aan een onderwerp dat de praktijk zeer bezighoudt, de waarschuwingsplicht van de aannemer. Daar waar de traditionele verhoudingen in de bouw steeds verder vervagen en de driehoek van opdrachtgever – architect – aannemer steeds minder in zuivere vorm voorkomt, vormen de waarschuwingsplichten een onderwerp dat voor de praktijk steeds belangrijker wordt. Ook het verschijnsel dat bouwgeschillen steeds vaker bij de burgerlijke rechter worden ondergebracht draagt bij aan het toenemende belang van dit onderwerp. Daar waar arbiters doorgaans vertrouwd zijn met de rollen van de bij een bouwproject betrokken partijen, is die bekendheid bij de burgerlijke rechter vaak veel geringer. De burgerlijke rechter is dan ook vaker geneigd om strikt naar de contractuele regelingen te kijken en naar de communicatie tussen partijen zoals die schriftelijk is vastgelegd. Of de aannemer aan zijn waarschuwings-

---

1. Deel 15 dat genoemd wordt, wordt Deel 17 in de nieuwe opzet.

plichten heeft voldaan wordt dan ook door de burgerlijke rechter vaak (enkel) beoordeeld aan de hand van het schriftelijke dossier en minder aan de hand van de rollen en verantwoordelijkheden die de partijen op de bouwplaats daadwerkelijk op zich hebben genomen. Bouwrecht is op zich al feitenrecht en dat geldt eens te meer voor de waarschuwingsplicht van de aannemer. De omstandigheden van het geval spelen daarmee (zoals altijd, maar ook hier) een grote rol.

De Serie als geheel – en dit deel in het bijzonder voor de waarschuwingsplicht van de aannemer – biedt de rechtspraktijk een actueel en uitvoerig inzicht in (en overzicht over) deze materie. Daarbij komt niet alleen de rechtspraak van arbiters aan bod, maar ook de niet meer weg te denken rechtspraak van de gewone rechter. Hoewel de Serie in de dagelijkse bouwrechtpraktijk ‘*de Van Wijngaarden*’ wordt genoemd, vindt de bewerking en actualisering alweer vele jaren plaats door Prof. mr. dr. M.A.B. Chao-Duivis. Chao-Duivis is er met deze bewerking weer in geslaagd een nuttig en zeer bruikbaar deel aan de Serie toe te voegen!

Mr. L.C. van den Berg, Severijn Hulshof advocaten

Voorwoord bij de eerste druk van Deel 15 (nieuwe opzet)

Dit Deel 15 is gewijd aan de waarschuwingsplicht van de aannemer en vervangt daarmee Deel 14 (oude opzet). De paragrafen, die in het verleden gewijd waren aan de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever voor zijn ontwerp (nr. 774 e.v. in de oude opzet) en die gewijd aan de waarschuwingsplicht van de opdrachtgever (nr. 816 e.v.) zijn overgebracht naar Deel 16: De verplichtingen van de opdrachtgever. De paragrafen gewijd aan het ontwerp afkomstig van de aannemer (nr. 808 e.v. in de oude opzet) zijn overgebracht naar de Delen gewijd aan het adviseursrecht, zodat de nakoming van de ontwerpverplichting door een architect en door een opdrachtnemer in het kader van met name de UAV-GC 2005 vergelijkbaar wordt. Zoals altijd is er weer veel rechtspraak toegevoegd. De verwijzingen naar de AVKA 1979 zijn geschrapt.

Het doet mij bijzonder veel plezier dat mr. L.C. van den Berg bereid is geweest dit Deel te voorzien van een Bijzonder Voorwoord.

Ik ben veel dank verschuldigd aan Janny Bloemsma voor het aanpassen van het rechtspraakregister aan de nieuwe opzet. Een woord van dank is ook verschuldigd aan Annemieke van Garling voor de begeleiding van het anders opzetten van de Serie.

Voor het nieuwe omslagontwerp gaat mijn dank uit naar Marco Bolsenbroek. Met de vier afbeeldingen, die representatief zijn voor de grote gebieden van het bouwrecht (de infrastructuur in de brede zin van het woord en de B&U bouw) is een knipoog gemaakt naar het omslag, waarmee de Serie in 1984 op de markt kwam en waar ook een viertal afbeeldingen met dezelfde symbolische betekenis zijn opgenomen.

's-Gravenhage, januari 2016

M.A.B. Chao-Duivis

Verantwoording van de nieuwe opzet van de Serie Bouw- en Aanbestedingsrecht

De grondlegger van deze Serie, Maarten van Wijngaarden, heeft mij lang geleden eens toevertrouwd dat hij voor de opzet van deze Serie aanknoopte bij die onderwerpen, waarop de meeste rechtspraak verscheen. Het kwam hem voor, dat de praktijk en de wetenschap het meest behoefte hadden aan geordende rechtspraak op juist die onderwerpen.

Dat is de reden dat deze Serie in Deel 1 start met de oplevering en in Deel 2 de aansprakelijkheid na oplevering wordt behandeld. Binnen de boeken zelf werd de stof geordend in hoofdstukken, die inhoudelijk het stramien van algemeen naar meer bijzonder volgden.

Wat in de loop der jaren evenwel moeizamer werd, was het feit dat Van Wijngaarden ervoor gekozen had om de inhoud in paragrafen onder te brengen, die doornummerden. Het was daardoor onvermijdelijk geworden om een nieuw onderwerp dat logischerwijs in Deel A, hoofdstuk B tussen paragraaf 300 en 301 hoorde, te voorzien van een letter: 300a en soms moest zelfs meer dan één nummer tussengevoegd worden. Dat kwam de overzichtelijkheid niet ten goede. Daar kwam nog bij, dat de online uitgave technisch bemoeilijkt werd door dit systeem.

Vroeg of laat zou dan ook het moment aanbreken om met dit systeem te breken en een andere, meer gebruikelijke ordening aan te brengen. Dit bleek zoveel werk te zijn, dat is afgezien van het aanvankelijke voornemen de Serie in zijn geheel om te gooien opdat in grote lijnen de volgorde van de meest voorkomende algemene voorwaarden zou worden gevolgd.

De volgorde van de Delen is daarom in beginsel dezelfde gebleven vanuit de gedachte, die hopelijk juist is, dat de lezer daar mee vertrouwd is.

Wel zijn de volgende veranderingen wat opzet en inhoud betreft, aangebracht:

1. ieder hoofdstuk begint met een nieuwe nummering en ieder hoofdstuk kent paragrafen en subparagrafen;
2. de thema's worden in beginsel steeds in twee hoofdstukken behandeld: een hoofdstuk met de regelingen van een thema en een hoofdstuk met rechtspraak; daarbij is zo veel mogelijk gewerkt met duidelijk afgeronde onderwerpen, waardoor de inhoudsopgave net als in het verleden uitgebreid is en voor de lezer in een oogopslag duidelijk maakt waar iets gevonden kan worden;
3. sommige onderwerpen zijn of worden geconcentreerder bij elkaar geplaatst, bijvoorbeeld het consumentenrecht: daar wordt een eigen boek aan gewijd: Deel 19 en dat heeft met name consequenties voor Deel 1, maar ook in de andere Delen worden de verwijzingen die typisch zijn voor het consumentenrecht verwijderd en overgebracht naar het nieuwe Deel 19;
4. sommige thema's zijn nog wat verder opgesplitst, zo zal Deel 23 gewijd zijn aan de rechtsbescherming in het aanbestedingsrecht; de materiële onderwerpen van het aanbestedingsrecht blijven in drie aparte Delen (Delen 20, 21 en 22) ondergebracht;

5. sommige thema's zijn uitgebreider behandeld (zoals de werkzaamheden en verplichtingen van de aannemer in Deel 14 en de verplichtingen van de opdrachtgever in Deel 16);
6. waar dat functioneel is, worden titels neutraler geformuleerd, omdat de wereld van het bouwcontractenrecht sinds de start van de Serie in 1984 nu eenmaal ingrijpend is veranderd;
7. dit laatste zal ook met verschillende termen gebeuren, maar ook hier alleen als dit functioneel is en geen afbreuk doet aan de 'kleur' van de bouwwereld. Om die reden is er voor gekozen om in beginsel uitdrukkelijk te blijven spreken van 'aannemer', in Deel 14, par. 1.1 wordt uitgelegd wat onder die term verstaan wordt. Raakt de term in onbruik dan zal de terminologie worden aangepast;
8. door de nieuwe opzet wordt de Serie uitgebreid van 18 Delen naar 23; sommige Delen worden iets omvangrijker, maar naar verwachting zullen de meeste Delen iets minder omvangrijk worden;
9. het registerdeel komt met de nieuwe opzet te vervallen;
10. het trefwoordenregister is vervallen.

Ik hoop en verwacht dat deze nieuwe opzet, die inhoudelijk geheel in de geest van Maarten van Wijngaarden blijft, nog meer dan voorheen de bouwrechtjuristen van dienst zal zijn.

Januari 2016, Monika Chao-Duivis

Aanwijzingen bij het gebruik van deze Serie

Waar in deze Serie Bouw- en Aanbestedingsrecht bij uitspraken van de Raad van Arbitrage wordt vermeld 'niet gepubliceerd' wordt bedoeld dat deze uitspraken niet zijn gepubliceerd in een van de gebruikelijke tijdschriften, zoals Tijdschrift voor Bouwrecht, Bouwrecht, Tijdschrift Aanbestedingsrecht of Tijdschrift voor Arbitrage.

Op de site van de Raad van Arbitrage www.raadvanarbitrage.nl zijn alle uitspraken teruggaand tot 1992 te raadplegen, tevens worden nieuwe uitspraken aldaar gepubliceerd. Voor uitspraken van de overheidsrechter wordt verwezen naar www.rechtspraak.nl, waar het overgrote deel van de uitspraken van de overheidsrechter sinds 1999 wordt gepubliceerd.

De uitspraken die in dit boek zijn verwerkt, zijn letterlijke citaten. Schrijver dezes heeft zich de vrijheid veroorloofd een enkele keer, wanneer er sprake is van een hinderlijke typefout deze te verbeteren. Dat is gedaan zonder opneming van een zin in de trant van: 'bedoeld zal zijn..., MC'. Dit zou storend werken.

Een woord dat door de auteur uit de uitspraak is verwijderd, omdat het niet op de juiste plaats stond, twee keer is geplaatst of ten onrechte is opgenomen, is tussen vierkante haken geplaatst. Een woord dat door de auteur is opgenomen dat niet in de uitspraak stond, is ook tussen vierkante haken geplaatst, met de volgende toevoeging: [..., MC].

De vindplaatsen van de uitspraken zijn vermeld, waardoor de weergave van de uitspraken te allen tijde is te controleren. Waar gebruik is gemaakt van een uitspraak die niet gepubliceerd is, zijn geen typefouten hersteld.

Hoofdstuk 1

Inleiding op de waarschuwingsplicht van de aannemer

- 1.1 Inleiding
- 1.2 De regeling van de waarschuwingsplicht
  - 1.2.1 De regeling in de wet
  - 1.2.2 De regeling van de UAV 2012 (1989)
  - 1.2.3 De AVAF 2016 (2009, 1999, 1990)
  - 1.2.4 De AVA 2013 (1992)
  - 1.2.5 De UAV-GC 2005

1.1 *Inleiding*

De verantwoordelijkheid voor de juistheid van het ontwerp dat moet worden uitgevoerd ligt in beginsel bij de partij die dit ontwerp heeft gemaakt.

Onder omstandigheden kan er aanleiding zijn de wederpartij voor de juistheid van het ontwerp (mede) verantwoordelijk te achten. In het bijzonder gaat het hierbij om gevallen waarin de wederpartij wist, of behoorde te weten, dat het ontwerp ondeugdelijk was, doch het niettemin zonder enige waarschuwing uitvoerde of liet uitvoeren.

Zo'n waarschuwing kan men nauwelijks verwachten van een ondeskundige, niet door een deskundige bijgestane opdrachtgever, aan wie het ontwerp door de aannemer was aangeboden; veel meer ligt zo'n waarschuwing voor de hand indien de – deskundige – aannemer door de opdrachtgever een ontwerp krijgt voorgelegd. Eerst sinds de UAV (1968) is de verantwoordelijkheid voor het (voorgescreven) ontwerp en een daarmee samenhangende waarschuwingsplicht in de (meeste) algemene voorwaarden opgenomen. Dit was de neerslag van enkele decennia jurisprudentie van de Raad van Arbitrage. Ook onder de toepasselijkheid van algemene voorwaarden waarin deze materie niet is geregeld, of ook indien in het geheel geen algemene voorwaarden zijn overeengekomen, moeten de bedoelde verantwoordelijkheid en waarschuwingsplicht als geldend recht worden beschouwd.

In de vorige drukken van dit Deel ging het vrijwel uitsluitend om de verantwoordelijkheid voor een voorgeschreven ontwerp en de daarmee verband houdende waarschuwingsplicht; in het kort: het ging om par. 5 lid 2 en par. 6 lid 14 UAV 2012 (1989). Buiten beeld bleef zo het model, gecodificeerd in de UAV-GC 2005, waarbij de opdrachtnemer het ontwerp (geheel of gedeeltelijk) verzorgt, gevolgd door het realiseren van dat ontwerp door (of eventueel namens) deze zelfde opdrachtnemer. In de UAV-GC 2005 is met betrekking tot de ontwerpwerkzaamheden in par. 20 lid 4 een informatieplicht ten laste van de opdrachtgever opgenomen. Deze moet de opdrachtnemer informeren voor tekortkomingen in het ontwerp die de opdrachtgever daadwerkelijk heeft opgemerkt. Deze op de opdrachtgever rus-

tende waarschuwingsplichten zijn op deze wijze vormgegeven passend bij het karakter van de UAV-GC 2005 en wijken inhoudelijk af van het bepaalde in par. 6 lid 14 UAV 2012 (1989), doordat er op de opdrachtgever geen verplichting tijdens de uitvoering van de ontwerpwerkzaamheden rust om te waarschuwen voor tekortkomingen die hij had kunnen onderkennen/redelijkerwijs had moeten onderkennen, maar slechts voor tekortkomingen die hij echt heeft gezien. Het gaat dus niet om een normatief criterium, maar om een feitelijk criterium. Ook thans blijft deze waarschuwingsplicht buiten dit Deel.² Wel is onderdeel van dit Deel de waarschuwingsplicht die op de opdrachtnemer rust voor zover er, samengevat, sprake is van informatie afkomstig van de opdrachtgever.

Indien het gaat over de verantwoordelijkheid voor het ontwerp, wordt ook wel gesproken over de verantwoordelijkheid voor het plan of voor de constructie. In voorwaarden zoals de DNR 2011 (2005), bedoeld voor adviseurs (ontwerpdisciplines) en voorheen de SR en RVOI wordt gesproken over het ontwerp, in aannemingsvoorwaarden zoals de UAV over de constructie. In de rechtspraak van de Raad van Arbitrage wordt, ter aanduiding van hetzelfde, nu eens over ontwerp of plan gesproken, dan weer over constructie. Deze begrippen zullen dan ook in dit Deel door elkaar worden gebruikt.

1.2 *De regeling van de waarschuwingsplicht*

1.2.1 **De regeling in de wet**

In het BW is de waarschuwingsplicht van de aannemer ondergebracht in art. 7:754.

Art. 7:754 BW:

De aannemer is bij het aangaan of het uitvoeren van de overeenkomst verplicht de opdrachtgever te waarschuwen voor onjuistheden in de opdracht voor zover hij deze kende of redelijkerwijs behoorde te kennen. Hetzelfde geldt in geval van gebreken en ongeschiktheid van zaken afkomstig van de opdrachtgever, daaronder begrepen de grond waarop de opdrachtgever een werk laat uitvoeren, alsmede fouten of gebreken in door de opdrachtgever verstrekte plannen, tekeningen, berekeningen, bestekken of uitvoeringsvoorschriften.

Met opdracht wordt verondersteld bedoeld te zijn 'het van de aannemer bedingen van de verplichting tot de totstandbrenging en oplevering van een werk van stoffelijke aard'.³

-
2. Ten overvloede zij vermeld dat ook inzake de uitvoeringswerkzaamheden van de opdrachtnemer een informatieverplichting is opgenomen. Zie daartoe par. 21 lid 10 alsmede par. 22 lid 3 aangaande de acceptatieprocedure.
  3. H.L. van der Beek, T&C Bouwrecht, art. 7:754, aant. 1.

1.2.2 De regeling van de UAV 2012 (1989)

Par. 5 lid 2 UAV 2012 (1989) regelt de verantwoordelijkheid voor het ontwerp afkomstig van de opdrachtgever:

De opdrachtgever draagt de verantwoordelijkheid voor de door of namens hem voorgeschreven constructies en werkwijzen, daaronder begrepen de invloed die daarop door de bodemgesteldheid wordt uitgeoefend (...).

De waarschuwingsplicht is in de UAV 2012 (1989) geregeld in de volgende bepalingen:

Par. 2 lid 5:

Het in het vierde lid bepaalde laat onverlet de verplichting van de aannemer om de directie te waarschuwen in geval van een klaarblijkelijke tegenstrijdigheid tussen onderdelen van het bestek.⁴

Par. 6 lid 14:

14. Indien de constructies, werkwijzen, orders en aanwijzingen, bedoeld in § 5, tweede lid, dan wel de bouwstoffen of hulpmiddelen, bedoeld in § 5, derde lid, klaarblijkelijk zodanige fouten bevatten of gebreken vertonen, dat de aannemer in strijd met de eisen van redelijkheid en billijkheid zou handelen door zonder de directie daarop te wijzen tot uitvoering van het desbetreffende onderdeel van het werk over te gaan, is hij voor de schadelijke gevolgen van zijn verzuim aansprakelijk. (...)

Par. 29 Verschillen in afmetingen of in de toestand van bestaande werken en terreinen.⁵

1. Indien de in de beschrijving van het werk vermelde afmetingen niet overeenkomen met die, voorkomende op de tekening, is de aannemer verplicht de door hem geconstateerde afwijking ter kennis te brengen van de directie, opdat deze, zo zij zulks nodig acht, kan besluiten van de in § 2, vierde lid, bedoelde rangorde af te wijken. Een zodanig besluit van de directie wordt als een bestekswijziging aangemerkt.

2. Indien de in het bestek aangegeven afmetingen niet overeenkomen met die, voorkomende in de werkelijkheid, is de aannemer verplicht de door hem geconstateerde afwijking ter kennis te brengen van de directie, teneinde met deze overleg te plegen omtrent hetgeen moet geschieden om, gelet op de afwijking, het werk juist uit te voeren. De gebleken afwijking geeft, afgezien van de verrekening van meer en minder werk, welke uit het bestek mocht voortvloeien, de aannemer aanspraak op bijbetaling, indien die afwijking van zodanige aard is, dat de gevolgen daarvan redelijkerwijs niet voor zijn rekening dienen te komen.

In de versie van 1989 werd in plaats van redelijkheid en billijkheid gesproken van goede trouw, welke term sinds de invoering van het huidige BW in 1992 onjuist was. De regeling in de UAV heeft model gestaan voor de regeling in daarna verschenen algemene voorwaarden, die hierna worden vermeld. Veelal gaat het daarbij zelfs om een letterlijk overnemen van wat de UAV hieromtrent hebben geregeld.

4. In de 1989-versie moest de opdrachtgever gewaarschuwd worden.

5. Rechtspraak op deze bepaling is opgenomen in Deel 12.